

**СЕКЦІЯ 7.
СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО
ТА МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ**

УДК 339.9

А.Е. ГАНЬКОВИЧ

студент,

Науковий керівник: к.е.н. Рубіш М.А.,
Мукачівський державний університет, м. Мукачеве, Україна

**СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

Закарпатську область проходять важливі міжнародні транспортні коридори. Географічне розташування регіону сприяє цьому. Закарпатська область межує з 4-ма країнами ЄС: Польща, Словаччина, Угорщина та Румунія. З огляду на ці особливості область займає ключові і центральні позиції географічного та геополітичного розташування. Однак тенденції останніх років свідчать про погіршення загальної ситуації, яка склалася в регіоні.

Враховуючи розташування регіону стан сполучних шляхів відіграє важливу роль. Основними проблемними питаннями в дорожньому господарстві є неналежний технічний стан вулично-дорожньої мережі, особливо у сільській місцевості, що зумовлено недостатнім фінансуванням дорожньої галузі області впродовж останніх років, що не дозволяло проводити ремонтні роботи на мережі доріг області в необхідних обсягах з доведенням термінів експлуатації дорожнього покриття до міжремонтних строків; не завершено будівництво розпочатих об'єктів на дорогах загального користування області, розбудову міжнародних пунктів пропуску та під'їзних доріг до них. Також на території області є вузькоколійна залізниця, однак її інфраструктура знаходиться в занедбаному стані через недофінансування впродовж понад 20 років в потребує капітального оновлення [1].

Паливно-енергетичний потенціал Закарпаття в частині власних традиційних джерел (нафти, газу, вугілля тощо) є незначним. Розвідано родовища бурого вугілля, загальні запаси яких складають – 80 млн. тон. Його видобуток здійснюється тільки на Ільницькому родовищі. Останніми роками він знижений до 1 тис. тон на рік. Це вугілля має невисоку теплотворну здатність і високу зольність [2]. Проте в регіоні можливий розвиток інших видів енергетичних джерел. Для умов Закарпаття найперспективнішими для розвитку є сонячна енергетика, геотермальна енергетика, біоенергетика, включаючи виробництво біогазу з нині діючих та закритих сміттєзвалищ, та енергетика доквілля. При цьому безперечною перспективою у цій сфері є розвиток індивідуальних відновлювальних джерел енергії для окремих домогосподарств чи інших житлових та соціальних об'єктів – високочутливих вітрових установок, сонячних батарей, теплових насосів – які дозволять регіону бути енергетично незалежним, ефективним та автономним. Такі системи енергозабезпечення можна застосовувати як у сільській місцевості, що важливо для гірських районів області, так і в міській.

Закарпатська область є привабливим регіоном для інвестиційної діяльності, що є позитивним явищем для покращення рівня життя в регіоні. Однак, і в цій сфері спостерігається тенденція до зниження: відтік іноземних інвестицій. Зокрема за період 2007-2013 рр. в економіку України було вкладено 50,9 млрд. дол. США прямих іноземних інвестицій. Прямі іноземні інвестиції в економіку області надійшли з 47 країн світу, при цьому на 8 із них (Японія, Німеччина, Польща, Австрія, Нідерланди, США, Кіпр та Угорщина) припадає 60,6 % від загального обсягу. Станом на 01.01.2015 р. найбільше

прямих іноземних інвестицій залучено в такі міста та райони області: Ужгородський район (34,6 % загального обсягу залучених інвестицій по області), м. Мукачево (11,4 %) м. Ужгород (13,5 %), Виноградівський район (9,5 %), Мукачівський район (6,2 %), м. Берегово (4,6 %). Загалом в області з іноземними інвестиціями функціонувало майже 900 підприємств. За період 2005-2013 рр. найбільш привабливим видом економічної діяльності для прямого іноземного інвестування була промисловість області. Станом на 01.01.2015 р. із початку інвестування в промисловість області вкладено 80,1 % від загального обсягу прямих іноземних інвестицій. За період 2005-2013 рр. відтік прямих іноземних інвестицій спостерігався за всіма видами економічної діяльності. Найбільший за обсягом (27,2 млн дол. США) відтік інвестицій відбувся в 2010 р. з промисловості області [3].

Покращення приніс прийнятий у 2012 р. Закон України «Про індустриальні парки», який створює нові реалії і дає новий імпульс для стабілізації інвестиційного клімату як в Україні загалом, так і в Закарпатській області зокрема. Закон дає можливості створити інвестиційні площадки, створити конкурентні переваги, які можуть використовувати в своїй інвестиційній політиці всі адміністративно-територіальні одиниці області. Позитивним моментом є те, що створений в регіоні приватний індустриальний парк «Соломоново» одним із перших внесений в Реєстр індустриальних парків.

Варто зазначити, що в зовнішньоекономічному товарообігу Закарпатської області імпорту товарів переважає обсяг експорту, що спричиняє значне негативне сальдо зовнішньоторговельного балансу. Закарпатська область серед регіонів України зайняла 9 місце за експортом товарів, а імпортом 7 місце.

Зовнішньоторговельні операції товарами суб'єкти господарювання області здійснювали з партнерами зі 107 країн світу. Основна частина експорту області складає експорт в країни ЄС – 79,1% Обсяги експорту в країни СНД та Азії складає відповідно 18,7 % та 1,4 % В Америку за 2013 рік експортовано 0,3 % від загального обсягу товарів. Закарпаття має потужний ресурс незадіяного експортного потенціалу підприємств галузі промислового виробництва. Серед районів області основними експортерами є Ужгородський, Виноградівський райони. Серед міст обласного значення головними експортерами є Мукачево, Ужгород, Берегово. Основну частку експорту області складає деревина і вироби з деревини – 30,9 % [4].

Для формування позитивного інвестиційного іміджу регіону, відновлення довіри інвесторів, досягнення позитивних тенденцій в інвестиційній діяльності, виведення області на лідируючі позиції за основними інвестиційними показниками серед інших регіонів України та суміжних країн ЄС необхідно здійснити зміни в законодавчому полі, щодо стимулювання припливу інвестицій та інвестиційної діяльності, гарантування стабільності умов діяльності та захисту прав інвесторів, а також докорінні зміни в управлінні процесами залучення інвестицій та маркетингу.

1. Статистичний збірник «Регіони України 2013» /Держкомстат України; за ред. О. Осауленка. – ТОВ Консультант, 2014. – Частина 2. – 783 с. 2. Експрес-випуск «Зовнішня торгівля товарами Закарпатської області» [Електронний ресурс] / Держкомстат України. – режим доступу: http://www.uz.ukrstat.gov.ua/press/2017/expr_v017.pdf. 3. Мікловда В.П. Редукаціоністський підхід до конкурентоспроможності регіону та його експортно-імпортного потенціалу/ В.П.Мікловда, В.В. Кубіній, С.М. Мошак / Науковий вісник УжНУ. -2015р. - Вип.1.- 27-30 с. 4. Смочко В.Ю. Конкурентоспроможність регіону та якісні фактори її забезпечення [Електронний ресурс] / В.Ю. Смочко //Формування ринкових відносин в Україні. – 2012. – № 3. – С. 182-186.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>